

ZBIÓR
RAPORTÓW NAUKOWYCH

Współczesne tendencje w nauce i
edukacji

Ольштын

27.02.2014 - 28.02.2014

Часть 4

СБОРНИК
НАУЧНЫХ ДОКЛАДОВ

Современные тенденции в науке и
образовании

Olsztyn

27.02.2014 - 28.02.2014

Часть 4

УДК 340+342+347+ 341+34.01+343+346 +082

ББК 94

Z 40

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Druk i oprawa: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Adres wydawcy i redakcji: Warszawa, ul. S. Kierbedzia, 4 lok.103

e-mail: info@conferenc.pl

Cena (zł.): bezpłatnie

Zbiór raportów naukowych.

Z 40 Zbiór raportów naukowych. „Współczesne tendencje w nauce i edukacji„.
(27.02.2014 - 28.02.2014) - Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»,
2014. - 32 str.

ISBN: 978-83-64652-14-1 (t.4)

Zbiór raportów naukowych. Wykonane na materiałach Międzynarodowej Naukowo-
Praktycznej Konferencji 27.02.2014 - 28.02.2014 roku. Olsztyn.

Część 4.

УДК 340+342+347+ 341+34.01+343+346 +082

ББК 94

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Powielanie i kopiowanie materiałów bez zgody autora zakazany.

Wszelkie prawa do materiałów konferencji należą do ich autorów.

Pisownia oryginalna jest zachowana.

Wszelkie prawa do materiałów w formie elektronicznej opublikowanych w zbiorach
należą Sp. z o.o. «Diamond trading tour».

Obowiązkowa odniesienia do zbioru.

Warszawa 2014

ISBN: 978-83-64652-14-1 (t.4)

"Diamond trading tour" ©

SEKCJA 26. Prawoznawstwo.

(Юридические науки)

SPIS /Содержание

1. Тимчишин Т.М.	5
ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В МЕХАНІЗМІ ФОРМУВАННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ	
2. Єсімов С.С.	8
РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	
3. Валиева Г.М.	10
СОДЕРЖАНИЕ ПРАВА НА НЕПРИКОСНОВЕННОСТЬ ЧАСТНОЙ ЖИЗНИ	
4. Тимофеева К.В.	12
МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ ЗАЩИТЫ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ. WTO И ВОИС	
5. Бойко Н.Н.	15
ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ФУНКЦИЯ МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ	
6. Пошанов Н.Н.	17
НАЛОГОВАЯ ПОЛИТИКА И МЕТОДЫ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН	
7. Ясінь І.М.	20
ФІЗИЧНА ОЗНАКА ПРЕДМЕТА СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 368² КК УКРАЇНИ	
8. Давлетшина М.Э.	24
ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЭКОНОМИКИ РЕГИОНОВ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ	
9. Мухаметзянова Р.И.	26
ОСОБЕННОСТИ ПРЕДМЕТА ФИНАНСОВОГО ПРАВА	
10. Воробьева Т.И.	28
«ГОЛУБЫЕ ФИШКИ» КАК ИНСТРУМЕНТ ИНВЕСТИРОВАНИЯ НА ФОНДОВОМ РЫНКЕ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ	
11. Шадуренко І.Г.	30
ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ МАТЕРІ, БАТЬКА І ДИТИНИ. ВІДНОСИНИ МІЖ НИМИ	

Тимчишин Т.М.

Кандидат юридичних наук,

Львівський державний університет внутрішніх справ

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В МЕХАНІЗМІ ФОРМУВАННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ

Інформованість суспільства один з найважливіших факторів його прогресивного розвитку та цивілізованості. Це свідчить про те, що, перш ніж нормативні приписи будуть втілюватися в реальну дійсність, суб'єкти права повинні піддаватися інформаційно-правовому впливу.

Змістовний аспект цього впливу несе в собі найважливішу інформованість про моделі поведінки і про ті несприятливі наслідки, які можуть настати для суб'єктів, які реалізують право, внаслідок порушення правових приписів. При цьому механізм переведення правових приписів в юридично значущу поведінку передбачає сприйняття норм через механізми правосвідомості, а соціально корисна активна правомірна поведінка може бути такою, якщо нормативним уявленням була забезпечена позитивна оцінка та реакція з боку суспільства і держави, що в значній, мірі опосередковується діяльністю засобів масової інформації (далі – ЗМІ).

Конкретизуючи ідею цільового призначення діяльності держави з правового інформування населення, доцільно відзначити, що правова інформація, отримана в процесі навчання, служить створенню системи стійких звичок діяти за будь-яких умовах і в будь-яких ситуаціях тільки правомірно, а також вести активну боротьбу з правопорушеннями. Безпосередній контакт населення з реальним станом законності, дозволяє оцінити здатність права охороняти і захищати права та свободи, ставити надійний заслін на шляху будь-яких зловживань з боку посадових осіб та державних органів, водночас є потужним право виховним чинником. Тому активна діяльність держави з правового інформування населення не дасть плідних результатів, якщо не буде вдосконалюватися правова практика і забезпечуватися реальна дія права.

Забезпечення громадян, державних, недержавних та громадських структур правовою інформацією здійснюється, з одного боку, шляхом постійного вдосконалення систем, технологій та засобів інформаційного впливу, а з іншого в результаті правового регулювання умов і гарантій даного процесу. Особливе значення при цьому належить інформації масового призначення, яка розповсюджується за допомогою комунікаційних технологій. Характер впливу ЗМІ на формування правових орієнтацій багато в чому залежить від форми контролю за їх діяльністю. При цьому не можна не враховувати тієї обставини, що встановлення жорсткого економічного та політичного контролю за діяльністю ЗМІ у процесі формування ними правових орієнтацій, як з боку держави так окремих груп, призведе до деформації їх діяльності, тобто створить умови не для позитивного, а для деструктивного інформаційного впливу. Незалежно від організаційно-правових форм діяльності ЗМІ, їх основне соціальне призначення полягає в інформуванні суспільства [1]. Однак

цей процес носить швидше суб'єктивний, ніж об'єктивний характер. Специфіка відбору та способи подачі правової інформації визначаються ЗМІ у відповідності з цілями та завданнями інформаційного впливу на правосвідомість для спонукання індивідів, груп, суспільства до певної діяльності або бажаної поведінки. Таким чином, інформаційні та ідеологічні завдання отримують свій дозвіл в тому випадку, коли на основі даного впливу формується відповідна (бажана) емоційна модель, що представляє собою симбіоз ціннісних сприйнять, уявлень, мотивів, нарешті, правових установок певної поведінки.

Здійснюючи свої функції, ЗМІ таким чином вирішують найважливіші соціальні завдання, що стоять перед суспільством – інформаційну, освітню, контрольну, інтеграції різних соціальних інтересів, формування громадської думки. У результаті цього ЗМІ є дієвим засобом, що здійснює вплив як на масову правосвідомість, так і на інститути влади.

Разом з тим мас-медіа здатні створювати, поширювати, мотивувати і певною мірою охороняти соціальні цінності держави і суспільства та здійснювати спадкоємність їх культурно-правових традицій. Впливаючи на масову правосвідомість, вони концентрують увагу на певних відносинах, інститутах, особистостях. При цьому сформовані уявлення багато в чому визначають характер і рівень правосвідомості та правової культури, а отже, фактично виступають регулятором правової поведінки.

Особливість правосуб'єктності відносин, учасниками яких виступають ЗМІ, полягає в їх особливому статусі. Соціально-правовий статус ЗМІ визначається тим, що вони, з одного боку, є суб'єктом інформаційного правового впливу, а з іншого каналом цього впливу.

В умовах становлення інформаційного суспільства принципово змінюються роль і значення інформаційного впливу на правосвідомість, що повинно знайти адекватну оцінку і відображення у чинному законодавстві. Інформаційний вплив на правосвідомість може мати не тільки позитивні, але і негативні аспекти. З одного боку, посилення ролі і значення інформаційного чинника в житті суспільства дозволяє ефективніше здійснювати процес позитивного інформаційного впливу на правосвідомість в рамках правового виховання, правового навчання і правового інформування. З іншого - розвиток інформаційних комунікацій і технологій дозволяє багаторазово збільшувати масштаб здійснення деструктивного інформаційного впливу на правосвідомість, ускладнювати процес регламентації інформаційного впливу на свідомість. При цьому здійснення деструктивного інформаційного впливу, що дозволяє формувати і затверджувати в правосвідомості як особистості, так і всього суспільства спотворені уявлення про право і правові явища, здатне зумовлювати вибір варіанта юридично значущої поведінки більшості членів суспільства, що може негативно відбитися на його розвитку.

Вплив ЗМІ на правосвідомість може носити як позитивний, так і негативний (деструктивний) характер. Розмежування інформаційного впливу на позитивний і негативний проводиться з точки зору формування уявлень про право, правові явища, державу та суспільство в індивідуальній і громадській правосвідомості. Критеріями розмежування служать мета та методи інформаційного впливу на правосвідомість.

Позитивний інформаційний вплив являє собою вплив правової інформації на правосвідомість людини з метою формування позитивного ставлення до права та

правових явищ.

Деструктивне інформаційний вплив - це негативний вплив інформації, поширюваної через ЗМІ, на правосвідомість з метою деформації наявних уявлень про право та правові явища або формування та затвердження перекручених уявлень про них. Деструктивний інформаційний вплив здійснюється за допомогою примусу і переслідує насамперед анти правову мету. Аналіз проблеми створення ефективного механізму правових засобів, спрямованих на протидію деструктивному інформаційному впливу з боку ЗМІ, дозволив відзначити дві важливі обставини. В Україні вже є законодавча база, спрямована на правове регулювання відносин, що виникають в інформаційній сфері. Водночас роз'єднаність правових норм, відсутність необхідної системності щодо правового регулювання даних правовідносин зумовлена відсутністю теоретико-правових досліджень у цій сфері.

Література.

1. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: закон України від 16.11.1992 № [Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/2782-12*

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Сьогодні спостерігається бурхливе зростання глобальної інформаційної мережі Інтернет, підвищення рівня комп'ютерної грамотності широких верств населення, повсюдне поширення новітніх доступних засобів зв'язку, телекомунікацій, комп'ютерної техніки, а також активне поширення високоефективних методів обміну інформацією через електронні мережі глобального охоплення. Все це передбачає необхідність більш інтенсивної і якісної інформаційної взаємодії держави та господарюючих суб'єктів, що забезпечує ринок інформаційних і комунікаційних технологій. Під ринком інформаційних і комунікаційних технологій розуміється, системно організована для вирішення завдань управління, сукупність методів і засобів реалізації операцій збору, реєстрації, передачі, накопичення, пошуку, обробки і захисту інформації на базі застосування досконалого програмного забезпечення, використовуваних коштів обчислювальної техніки і зв'язку, а також способів, за допомогою яких інформація пропонується суб'єктам економічної діяльності.

Розвиток ринку інформаційних технологій викликає нові загрози, пов'язані з бурхливим прогресом інформаційно-комунікаційних технологій та їх впливом на всі сфери суспільного життя, підвищення ролі інформації як тактичного, стратегічного, економічного та політичного ресурсу. В умовах глобалізації економіки лавиноподібний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій сприяв посиленню ролі кредитно-фінансової сфери, обміну, в т.ч. спекулятивного, матеріальними та нематеріальними активами та їх інтернаціоналізації. Стимулюючи економічне зростання, ці процеси в той же час різко підвищили фактори ризику та розширили зону небезпеки у бізнесі, державі та суспільстві в цілому.

Для оцінки загроз економічній безпеці країни, які виникають у наслідок розвитку ринку інформаційних і комунікаційних технологій, у світовій практиці використовують спеціальну систему моніторингу, яка може ефективно працювати, використовуючи відповідні відповідні показники системи індикаторів, які необхідно закріпити у законодавчому порядку або на рівні постанови Кабінету Міністрів України так, як це передбачено Указом Президента України від 08.06.2012 № 389/2012 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 8 червня 2012 року «Про нову редакцію Стратегії національної безпеки України» так, як індикатори за зазначеним напрямом не включено до Вагових коефіцієнтів складників інтегрального індексу економічної безпеки [1].

З погляду на Аналітичну записку «Щодо вдосконалення методології інтегрального оцінювання рівня економічної безпеки України» [1], на нашу думку, до таких індикаторів належать: інвестиції підприємств України в ринок інформаційних і комунікаційних технологій; рівень проникнення телефонного зв'язку; рівень проникнення персональних комп'ютерів; рівень проникнення Інтернет; рівень

комп'ютерної грамотності населення; частка підприємств, які продають через Інтернет товари та послуги; середній рівень цін доступу в Інтернет; загальна мережева інфраструктура; обсяг товарообігу електронного бізнесу; обсяг ринку інформаційних і комунікаційних технологій. Визначені індикатори загроз економічній безпеці у наслідок розвитку ринку інформаційних і комунікаційних технологій характеризують економічну безпеку – стан національної економіки та інститутів влади, при якому забезпечується гарантований захист економічних інтересів усіх суб'єктів громадянського суспільства, соціальну спрямованість політики. Водночас з ростом впливу інформаційно-комунікаційних технологій економічна безпека зазнає суттєвий вплив інформаційної безпеки, яка може бути визначена як стан, в якому не може бути завдано істотної шкоди шляхом впливу на інформаційну сферу.

Аналіз стану та динаміки розвитку ринку інформаційних технологій України за останні 5 років показав, що, незважаючи на високі темпи розвитку в останнє десятиліття, Україна не змогла скоротити відставання від промислово розвинутих країн у рівні інформатизації економіки та суспільства. Частково таке становище викликане загальноекономічними причинами. До причин недостатнього розвитку ринку інформаційних і комунікаційних технологій в Україні можна віднести: тривалу системну кризу в усіх сферах соціально-економічного життя; неоднорідність рівня економічного розвитку регіонів і глибини процесу інформатизації в країні; низький рівень і якість життя населення; недосконалу нормативно-правову базу, яка розроблялася без урахування сучасних можливостей ринку інформаційних і комунікаційних технологій; нестачу правового забезпечення діяльності учасників ринку інформаційних і комунікаційних технологій; відсутність цілісної інфраструктури ринку інформаційних і комунікаційних технологій та ефективної інформаційної підтримки ринків товарів і послуг; недостатній рівень підготовки кадрів, зокрема в галузі створення та використання інформаційних і комунікаційних технологій.

При всій безлічі особливостей розвитку інформаційних і комунікаційних технологій у різних країнах, роль, що приділяється інформаційним і комунікаційним технологіям, як правило, зводиться до двох напрямків: інформаційно-комунікаційні технології, як у випадку з транспортною галуззю, виступають як галузь матеріального виробництва.

Даний підхід має на увазі політику розвитку виробництва, розподілу, обміну та споживання, пов'язаних з використанням інформаційних і комунікаційних технологій. Одночасно інформаційно-комунікаційні технології виступають як каталізатор розвитку інформаційного суспільства. Такий підхід передбачає прийняття загальної стратегії, яка зачіпає велику кількість секторів економіки з метою максимальної інформатизації економіки та суспільства, що вимагає внесення змін і доповнень до законів України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» та «Про основи національної безпеки України».

Література.

1. Щодо вдосконалення методології інтегрального оцінювання рівня економічної безпеки України. НІСД при Президенті України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1358/>

СОДЕРЖАНИЕ ПРАВА НА НЕПРИКОСНОВЕННОСТЬ ЧАСТНОЙ ЖИЗНИ

Ключевые слова / Keywords: частная жизнь / private life, неприкосновенность / integrity, личная свобода / personal freedom, индивидуальность / individuality, человеческое достоинство / human dignity.

Право на неприкосновенность частной жизни является сложным по составу правовым институтом и состоит из отдельных правомочий индивида, закрепленных в законах и международных нормативных правовых актах. В силу постоянного развития общественных отношений эти правомочия не является исчерпывающим. Отсутствие в федеральном законодательстве указания на конкретное субъективное право не означает отсутствия самого правомочия, поскольку оно закреплено в нормах международного права, участником которых выступает Россия. Во Всеобщей Декларации прав человека провозглашает, что все люди рождаются свободными и равными в своем достоинстве и правах (ст. 1). Свобода каждого не требует законодательных дозволений и разрешений, но равенство в достоинстве и правах с другими предполагает ограничение степени своей личной свободы свободой других. Неприкосновенность частной жизни и уважение к ней есть одно из проявлений личной свободы и ее ограничения.

Право на личную свободу дает человеку возможность совершать любые действия, не противоречащие закону, то есть возможность совершать любые правомерные действия. В этом праве заложено ограничение для свободы других людей. В неразрывной связи с ним находится личная неприкосновенность человека, которая распространяется на жизнь, здоровье, честь и достоинство человека. Никто не вправе силой или угрозами принуждать человека к каким-то действиям, подвергать его истязанию, незаконному обыску или наносить вред здоровью. Человек вправе сам распоряжаться своей судьбой, выбирать свой жизненный путь (вступать в брак, участвовать в голосовании, поступать на работу и т. д.) [1, с. 215].

В европейских странах широко употребляются понятия и слова, производные от латинского «privatus», – а оно соответствует русскому «частное». В английском языке есть слово «privacy» («прайвеси»), согласно Вебстеровскому словарю английского языка, оно обозначает некое качество жизни, определяемое реальной возможностью человека осуществлять автономию и свободу в той сфере жизни, которая может быть названа «частной». В буквальном смысле «прайвеси» означает уединение, уединенность, тайну. Это слово-термин употребляется и для выражения права человека на автономию и свободу в частной жизни, права на защиту от вторжения в нее других людей, органов власти или каких-либо общественных организаций и государственных институтов. Эта сфера противопоставляется публичной, которая

открыта и доступна всем [2, с. 351].

Заметим, что каждый имеет собственное представление о том, что такое частная жизнь и эти представления всегда индивидуальны, поскольку они зависят от каких-то личностных психологических характеристик конкретного человека. Границы частной жизни с одной стороны определяет сам человек, с другой – они определяются наличием соответствующих норм и традиций, которые существуют в том или ином обществе в определенный исторический период.

Следовательно, отличительной особенностью права на неприкосновенность частной жизни является его психологичность и индивидуальность. В каждом конкретном случае содержание этого права сугубо индивидуально. Нельзя не согласиться с мнением Ю.И. Стецовского о том, что частная сфера – эта та сфера жизни и быта, которая зависит от индивидуальных, частных решений [3, с. 487].

Частная жизнь – это то, что человек определяет как свое личное дело в сфере жизни и быта и зависит от персонального выбора. По статье 23 Конституции РФ каждый имеет право на неприкосновенность частной жизни, личную и семейную тайну, защиту своей чести и доброго имени. Каждый имеет право на тайну переписки, телефонных переговоров, почтовых, телеграфных и иных сообщений. Ограничение этого права допускается только на основании судебного решения. Это означает запрет для государства, его органов и должностных и других лиц, вмешиваться в частную жизнь граждан, наличие правовых механизмов и гарантий защиты частной жизни от всех посягательств.

Исходя из вышесказанного можно прийти к выводу, что право на неприкосновенность частной жизни защищает личную свободу и человеческое достоинство, другими словами, создает область психологической безопасности каждого от неправомерного вмешательства личной жизни.

Литература

1. Баглай М.В. Конституционное право Российской Федерации: Учебник. 8-е изд. – М., 2011. – 768 с.
2. Куликов В.А. Личная неприкосновенность как право человека // Экономико-правовое развитие современной России: Сб. науч. трудов. – М.: МИЭМП, 2010. – Вып. 2. – С. 351-353.
3. Стецовский Ю.И. Право на свободу и личную неприкосновенность: нормы и действительность / Отв. ред. С.А. Пашин – М.: Дело, 2010. – 720 с.

Тимофеева К.В.

Студентка 3 курса

Федерального государственного образовательного бюджетного учреждения
высшего профессионального образования «Финансовый университет при
Правительстве Российской Федерации»

МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ ЗАЩИТЫ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ. ВТО И ВОИС

Ключевые слова / Keywords: интеллектуальная собственность / intellectual property, защита интеллектуальной собственности / protection of intellectual property, международная межправительственная организация / international intergovernmental organization, Всемирная торговая организация / World Trade Organization, Всемирная организация интеллектуальной собственности / World Intellectual Property Organization, международные соглашения / international agreements, Соглашение о торговых аспектах прав интеллектуальной собственности / Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights, *соглашение о сотрудничестве ВОИС и ВТО* / cooperation agreement between the WIPO and the WTO.

В современных условиях интеллектуальная собственность как совокупность нематериальных активов и прав на них становится основой современной экономики, преобладая над сферой материального производства [7, с. 46]. По оценкам отдельных специалистов ИС как составляющая мирового товарооборота занимает около 1% [8, с. 133].

Сегодня благополучие страны все больше зависит от ее способности создавать объекты ИС, внедрять, использовать их и управлять ими. Хорошо функционирующая система ИС – это сильный инструмент для политиков и руководителей, занятых проблемами содействия будущему экономическому, социальному и культурному развитию и процветанию общества [6, с. 34].

Однако, отмечая возрастающую роль ИС в экономике, стоит заметить, что существуют серьезные проблемы защиты ИС, так как в отличие от сферы материального производства традиции и законодательная база охраны ИС только формируются. Данный вопрос стоит на повестке дня во многих государствах, в том числе и в Российской Федерации, которая относительно недавно вступила во Всемирную торговую организацию. Став полноправным членом ВТО с 22 августа 2012 г., Россия в полном объеме включилась в общемировую систему защиты интеллектуальной собственности [7, с. 45].

Россия – государство с богатейшими интеллектуальными ресурсами. Страна обладает всеми возможностями для того, чтобы воспользоваться преимуществами системы ИС, стимулировать и поддерживать на необходимом уровне свой экономический и научно-технический потенциал [6, с. 34].

В настоящее время вопросами интеллектуальной собственности в международно-правовом аспекте в основном занимаются две международные межправительственные организации: Всемирная организация интеллектуальной

собственности (ВОИС) и Всемирная торговая организация (ВТО), действующие в рамках соглашения по ТРИПС (Соглашение о торговых аспектах прав интеллектуальной собственности).

Современная структура международно-правовой системы защиты интеллектуальной собственности представляет собой комплекс международных конвенций и договоров по вопросам охраны и защиты интеллектуальной собственности, действующих под эгидой ВОИС, а также международных соглашений глобального механизма защиты прав интеллектуальной собственности в торгово-экономических отношениях на основе пакета соглашений ВТО [7, с. 45].

Под эгидой ВОИС сосредоточена международная деятельность по сотрудничеству в сфере всей совокупности прав интеллектуальной собственности [4, с. 99].

Регулирование охраны прав интеллектуальной собственности в рамках ВТО, с правовой точки зрения, было урегулировано с подписанием в 1994 г. Соглашения о торговых аспектах прав интеллектуальной собственности – ТРИПС, обязательного для всех стран-членов ВТО [3, с. 86]. Кроме того, Соглашение ТРИПС является составной частью механизма охраны и защиты прав интеллектуальной собственности в структуре международных соглашений по интеллектуальной собственности, администрируемых ВОИС [7, с. 46].

Существуют и другие программы международного сотрудничества в области ИС, к примеру, программы в рамках ЮНЕСКО, но в данной работе хотелось бы остановиться на вопросах связанных с ТРИПС и взаимоотношениях ВТО и ВОИС. А кроме того попытаться ответить на вопрос, почему при наличии такой серьёзной организации как ВОИС возникла потребность в принятии нового соглашения.

Соглашение ТРИПС [2] содержит Преамбулу и VII частей. Для понимания значения Соглашения ТРИПС в системе международных соглашений по вопросам интеллектуальной собственности необходимо иметь в виду, что данное соглашение впервые в международной практике регулирования интеллектуальной собственности установило общие обязывающие нормы принудительного исполнения, обеспечения и защиты прав интеллектуальной собственности [7, с. 50].

Итак, международное сотрудничество в области интеллектуальной собственности, прежде всего, регулируется Соглашением по ТРИПС и соглашениями под эгидой ВОИС. Соглашение ТРИПС обобщило и объединило имеющиеся документы, взяв за основу содержащиеся в них принципы регулирования интеллектуальной собственности и сделав акцент на экономической составляющей данного объекта. В этой ситуации в сфере регулирования ВОИС остаются развитие науки, моральный аспект, консультативные функции. ВОИС, созданная и действующая как специализированное учреждение ООН, была призвана регулировать вопросы интеллектуальной собственности в условиях существования двух противоположных политических систем. В подобной ситуации балансирования тяжело обеспечивать императивность издаваемых актов, касающихся вопросов, далёких от проблем международной безопасности. В условиях международной экономической интеграции необходимы определённые гарантии в вопросах защиты интеллектуальной собственности. В отличие от документов, образующих ВОИС, Соглашение по ТРИПС предписывает участникам обеспечить правоприменение

согласно предусмотренными Соглашением стандартами.

ВТО базируется на иных принципах, чем ВОИС, и в сложившейся ситуации должна иметь место определённая конкуренция юрисдикции двух международных организаций. Проблему разграничения определяет подписанное в 1995 году *Соглашение о сотрудничестве ВОИС и ВТО* [1].

Кроме вопросов, предусмотренных этим соглашением, сотрудничество ВОИС и ВТО реализуется в совместных программах. В частности, с 2001 года введена в действие совместная программа помощи развивающимся странам по вопросам интеллектуальной собственности [5].

Из всего вышесказанного можно сделать вывод, что опыт правового регулирования ИС, информационная база, приобретённые за долгие годы деятельности ВОИС, делают необходимым сотрудничество двух организаций. ВОИС в перспективе, возможно, возьмёт на себя роль гуманитарно-просветительской и консультативной организации, сегодня её деятельность так же необходима, как и раньше. Появление Соглашения по ТРИПС свидетельствует о развитии как международного права в целом, так и права интеллектуальной собственности, что требует более чёткого юридического разделения сфер межгосударственного регулирования на экономическую и гуманитарную по вопросам интеллектуальной собственности.

Литература

1. Соглашение о сотрудничестве ВТО и ВОИС. Скопировано с официального сайта ВОИС www.wipo.ru
2. Документы ВТО скопированы с официального сайта ВТО www.wto.org
3. Великий А.А. Охрана прав интеллектуальной собственности в международном и российском законодательстве: таможенный аспект // *Право и государство: теория и практика*. 2009. № 6.
4. Великий А.А. Понятие и охрана прав интеллектуальной собственности в международном и российском законодательстве // *Право и государство: теория и практика*. 2009. № 7.
5. Доклад проф. М.Вальтера на семнадцатой очередной сессии Межправительственного комитета Римской конвенции.
6. Идрис К. Интеллектуальная собственность: сотрудничество России и ВОИС // *Интеллектуальная собственность. Пром. собственность*. 2005. № 4.
7. Карцхия А.А. Права интеллектуальной собственности в условиях ВТО: новые реалии российских правообладателей // *Интеллектуальная собственность: Промышленная собственность*. 2012. № 10.
8. МЭП Д.Карро, П.Жюйар М. 2002

Бойко Н.Н.

кандидат юридических наук,
Стерлитамакский филиал ФГОУ ВПО
«Башкирский государственный университет

ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ФУНКЦИЯ МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ

Ключевые слова / Keywords: экологическая функция / ecological function, местное самоуправление / local self-government, благоприятная окружающая среда / favorable environment, охрана окружающей среды / environmental protection.

Большинство ученых под функциями местного самоуправления, как социально-правового института, понимают основные направления муниципальной деятельности, обусловленные его природой, задачами и целями [1, с. 98]. Функции местного самоуправления обусловлены его задачами и целями. В задачах местного самоуправления определяется его социальное назначение. В качестве основных таких задач могут выступать, обеспечение интересов населения муниципального образования и согласование этих интересов с интересами государства в целом, комплексное социально-экономическое развитие муниципального образования и др. [2].

Согласно ст. 18 Конституции РФ права и свободы человека и гражданина являются непосредственно действующими и определяют смысл, содержание и применение законов, деятельность законодательной и исполнительной власти, органов местного самоуправления и обеспечиваются правосудием. Исходя из этого, органы местного самоуправления обязаны соотносить свою деятельность с закрепленными в Конституции РФ экологическими, социально-экономическими и иными правами человека. В качестве примера можно отметить право каждого на благоприятную окружающую среду, достоверную информацию о ее состоянии и на возмещение ущерба, причиненного его здоровью или имуществу экологическим правонарушением (ст. 42 Конституции РФ).

На наш взгляд в процессе осуществления экологической функции органами местного самоуправления на территории муниципального образования возможно обеспечение благоприятного качества окружающей среды, что является необходимым условием для нормальной жизнедеятельности человека. Реализация таких полномочий направлена на сохранение и восстановление окружающей природной среды, благоприятной для проживания населения, предотвращение и уменьшение негативного воздействия хозяйственной и иной деятельности на окружающую среду и обеспечение компенсации причиняемого экологического вреда. Совокупность природоохранных полномочий, реализация которых происходит в организованных формах, дает основание говорить о наличии у органов местного самоуправления самостоятельной и довольно обширной функции в сфере охраны окружающей среды.

В статье 7 Федерального закона «Об охране окружающей среды» содержатся положения о природоохранной компетенции муниципальных органов. Во-первых, это их обязанности, связанные с экологическими правами граждан, например, органы

местного самоуправления и должностные лица обязаны оказывать содействие гражданам, общественным объединениям в реализации их прав в области охраны окружающей среды (ст. 13). Во-вторых, органы местного самоуправления обязаны принимать необходимые меры по предупреждению и устранению негативного воздействия шума, вибрации, электрических, электромагнитных, магнитных полей и иного негативного физического воздействия на окружающую среду в городских и сельских поселениях, зонах отдыха, местах обитания диких зверей и птиц, в том числе их размножения, на естественные экологические системы и природные ландшафты (п. 1 ст. 55). В-третьих, органы местного самоуправления осуществляют экологическое просвещение, в том числе информирование населения о законодательстве в области охраны окружающей среды и законодательстве в области экологической безопасности (п. 2 ст. 74).

С точки зрения влияния на экологическую обстановку наиболее значимыми из числа включенных в муниципальную компетенцию представляются сферы обращения с отходами, охраны городских лесов и иных зеленых насаждений, образования особо охраняемых природных территорий. В рамках реализации управленческих полномочий органов местного самоуправления осуществляется и муниципальный экологический контроль, но лишь по вопросам организации сбора, вывоза, утилизации и переработки бытовых и промышленных отходов, благоустройства и озеленения территорий, использования, охраны, защиты, воспроизводства городских лесов.

Таким образом, природоохранные полномочия органов местного самоуправления – это их право и обязанность решать вопросы местного значения в сфере охраны окружающей среды. Реализация таких полномочий направлена на сохранение и восстановление окружающей природной среды, предотвращение и уменьшение негативного воздействия хозяйственной и иной деятельности на окружающую среду, обеспечение сочетания и согласования экологических и экономических интересов населения муниципального образования, а также на создание необходимых гарантий, направленных на реализацию и защиту права человека на благоприятную окружающую среду.

Литература

1. Барабашев Г.В. Местное самоуправление. – М., 1996.
2. Деятельность органов местного самоуправления в области охраны окружающей среды в Российской Федерации. – Волгоград, 2002. – 180 с.

НАЛОГОВАЯ ПОЛИТИКА И МЕТОДЫ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Ключевые слова: Налоговая политика, Республика Казахстан, *Методы налогообложения.*

В обеспечении нормального функционирования любой современной экономической системы важная роль принадлежит государству. Государство на протяжении всей истории своего существования наряду с задачами поддержания порядка, законности, организации национальной обороны, выполняло определенные функции в сфере экономики.

В любой экономической системе, в том числе и рыночной экономике, государство выступает в известном смысле как экономический агент, обладающий правом и возможностью принуждения, например в сфере налоговой политики, государственного законодательства.

Таким образом, будущая налоговая политика на бизнес-уровне должна стимулировать внутренний рост и отечественный экспорт на внешние рынки, а на уровне граждан стимулировать их накопления, сбережения и вложения.

Налоговая политика - совокупность мер по установлению новых и отмене действующих налогов и других обязательных платежей в бюджет, изменению ставок, объектов налогообложения и объектов, связанных с налогообложением, налоговой базы по налогам и другим обязательным платежам в бюджет в целях обеспечения финансовых потребностей государства на основе соблюдения баланса экономических интересов государства и налогоплательщиков.

Это определение было впервые введено в связи с принятием нового Налогового кодекса РК от 10.12.2008 г. Как верно заметил Е. В. Порохов «официальное признание и закрепление данной категории положило начало формированию осознанного механизма согласования публичных и частных интересов в деятельности политических субъектов права» [1, с.75].

В данном определении, закрепленном в ст. 10 НК РК, указано на *цель налоговой политики* - обеспечение финансовых потребностей государства на основе соблюдения баланса экономических интересов государства и налогоплательщиков (которую можно обозначить как фискальную цель).

Как отмечает Е. В. Порохов: «...определение и дальнейшее соблюдение баланса экономических интересов государства и налогоплательщиков при формировании налоговой политики государства находятся пока вне сферы правового регулирования и не регламентированы какими-то конкретными нормами и правилами. В праве пока еще не разработаны и не реализованы критерии определения комфортного для налогоплательщиков и достаточного для государства коэффициента налоговой нагрузки. Вследствие этого вопросы определения финансовых потребностей государ-

ства и баланса экономических интересов государства и налогоплательщиков продолжают пребывать в сфере государственной политики [2, с.50].

Согласно п.1 ст.40 Конституции РК Президент Республики Казахстан наделен как глава государства полномочиями определения основных направлений как внешней, так и внутренней политики государства.

Согласно пп. 1) ст. 66 Конституции РК Правительство Республики Казахстан обладает полномочиями по разработке основных направлений социально-экономической политики государства.

Кроме того, необходимо отметить, что Президент и Правительство РК обладают правом законодательной инициативы, которое дает возможность разрабатывать и вносить на рассмотрение Ма-жилиса Парламента РК проекты законов по общественно значимым вопросам, в том числе и по вопросам налогообложения. После одобрения и принятия Парламентом РК, а затем после процедуры подписания главой государства нормы законодательных актов становятся обязательными для исполнения для обозначенных субъектов. В данном случае ясно просматривается взаимосвязь налоговой политики и законотворческого процесса.

Кроме того, следует отметить, что п. 1 ст. 18 НК РК определяет следующий перечень задач органов налоговой службы:

1) обеспечение полноты и своевременности поступления налогов и других обязательных платежей в бюджет;

2) обеспечение полноты и своевременности исчисления, удержания и перечисления обязательных пенсионных взносов в накопительные пенсионные фонды (далее - обязательные пенсионные взносы), исчисления и уплата социальных отчислений в Государственный фонд социального страхования (далее - социальные отчисления);

3) участие в реализации налоговой политики Республики Казахстан;

4) обеспечение в пределах своей компетенции экономической безопасности Республики Казахстан;

5) обеспечение соблюдения налогового законодательства Республики Казахстан.

В данном случае мы можем заметить, что одной из основных задач, стоящих перед налоговыми органами, стоит участие в реализации налоговой политики нашего государства.

Налоговая политика имеет свое содержание и реализуется в правовых формах. Содержание налоговой политики определяется определенными задачами и функциями, возложенными на государство.

Методы налогообложения - это способы построения налоговых ставок в их соотношении с налоговой базой. Методы налогообложения определяются видами применяемых ставок налога. В зависимости от метода налогообложения оно подразделяется на виды: равное, пропорциональное, прогрессивное, регрессивное [3, с.91].

Равное налогообложение - предполагает установление для каждого плательщика равной суммы налога. Иначе - это подушное налогообложение (самый древний и простой вид). Этот метод не учитывает ни имущественного положения, ни размера дохода налогоплательщика, и поэтому применяется в исключительных случаях (например, некоторые целевые налоги).

Пропорциональное налогообложение - метод налогообложения, при котором каждый налогоплательщик платит налог по одинаковой ставке, выраженной в процентах или доле к налогооблагаемой базе.

Прогрессивное налогообложение - порядок налогообложения, при котором с ростом налоговой базы возрастает ставка налога.

При данном виде налогообложения применяются следующие виды прогрессии:

1) *простая поразрядная прогрессия*. Налоговая база по мере возрастания разбивается на отдельные разряды (ступени). Причем для каждого отдельного разряда налога определяется своя ставка в твердом размере;

2) *простая относительная прогрессия*. В данном случае для общего размера налоговой базы также устанавливаются разряды, при этом для каждого разряда устанавливаются свои пропорциональные (процентные) ставки, которые увеличиваются в размере при переходе от низшего разряда к высшему;

3) *сложная прогрессия*. Налоговая база разделена на налоговые разряды, но каждый разряд существует самостоятельно, облагается отдельно по своей ставке;

4) *скрытая система прогрессии*. При данном методе увеличение размера налога при возрастании налоговой базы достигается не путем роста ставок, как в вышеописанных методах, а с помощью других приемов и способов;

5) *регрессивное налогообложение*. При данном методе налогообложения происходит обратный процесс, т.е. происходит уменьшение налоговой ставки по мере возрастания налоговой базы.

Литература:

1. Порохов Е.В. Теория и практика налогового права Республики Казахстан: основные проблемы. – Алматы: Налоговый эксперт, 2009.
2. Комментарий к Налоговому кодексу Республики Казахстан (общая часть и налоговое администрирование) по состоянию на 1 сентября 2009 года /Е.В.Порохов, Р.А.Подопригора, С.Б.Бабкин, Р.К.Камалетдинов и др.; под ред. Е.В.Порохова. – Алматы: НИИ финансового и налогового права, 2009.
3. Худяков А.И. Налоговое право Республики Казахстан. Общая часть: учебник. – Алматы: Норма-К, 2003.
4. Боранбаева А.Е. Налоговое право Республики Казахстан. Учебное пособие. Алматы:, 2012.

**ФІЗИЧНА ОЗНАКА ПРЕДМЕТА СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ,
ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 368² КК УКРАЇНИ**

Предмет злочину, передбаченого ст. 368² КК України «Незаконне збагачення» позначено в диспозиції цієї статті термінологічним зворотом «неправомірна вигода у значному розмірі». Статтею 368² КК України доповнено Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» від 7 квітня 2011 року. Ще до запровадження українським законодавцем кримінальної відповідальності за незаконне збагачення рекомендація визнати злочином відповідне діяння містилася у ст. 20 Конвенції ООН проти корупції, ратифікованої Законом України від 18 жовтня 2006 р. [1], - далі Конвенція). Проте, у Конвенції предмет відповідного злочину визначено інакше – як активи державної посадової особи, які перевищують її законні доходи, і які вона не може раціонально обґрунтувати. Тобто, визначення предмета незаконного збагачення у національному законодавстві не узгоджується з тим, що запропоноване у рекомендаційній нормі, що закріплена у Конвенції.

Правильне розуміння (визначення) поняття предмета злочину взагалі, й досліджуваного складу злочину, має фундаментальне значення для кримінально-правової доктрини, законотворення та юридичної практики [2, с. 109]. У кримінально-правовій літературі предмету злочину дають таку дефініцію: «Предмет злочину – це факультативна ознака об'єкта злочину, що знаходить свій прояв у матеріальних цінностях (котрі людина може сприймати органами чуття чи фіксувати спеціальними технічними засобами), з приводу яких та шляхом безпосереднього впливу на які ... вчиняється злочинне діяння» [2, с. 110].

Характеризуючи фізичну ознаку предмета злочину, передбаченого ст. 368² КК України, слід зауважити, що із законодавчого визначення (примітка до ст. 364¹ КК України) випливає, що неправомірній вигоді властивий матеріальний та нематеріальний характер. Зокрема, крім явищ матеріального світу (грошові кошти або інше майно, послуги майнового характеру), під неправомірною вигодою законодавець розуміє такі явища немайнового характеру, як переваги, пільги та послуги (нематеріального характеру), нематеріальні активи.

Тому потрібно проаналізувати ті поняття, що відображають явища немайнового характеру в обсязі поняття «неправомірна вигода» з точки зору їхньої придатності бути явищами, впливаючи на які, суб'єкт заподіює шкоду об'єкту злочину: як аналізованого, так і якогось іншого. З цим нерозривно пов'язаний висновок про наявність чи відсутність суспільної небезпеки вчинення діяння, яке вказане у диспозиції ст. 368² КК України, щодо таких немайнових явищ.

Тлумачний словник української мови слово «переваги» (за знач. «перевага») тлумачить як якість, властивість, як те, що вигідно вирізняє кого, що-небудь від когось, чогось; переважання в чомусь; виключне, особливе право на що-небудь;

привілеї [3]. У кримінально-правовій літературі під перевагами розуміють додаткові вигоди або можливості, які суб'єкт має порівняно з іншими особами. Синонімами слова переваги є слова «пріоритет», «привілей», «першість», «вищість», «виключне право» [4, с. 35]. За своєю природою переваги, як додаткові можливості сприяють або забезпечують вчинення, реалізацію певних дій, досягнення певного результату з метою задоволення інтересів людини.

В межах досліджуваного складу злочину, слово «переваги» необхідно розглядати як засіб вчинення злочину, який забезпечує здійснення посягання на об'єкт кримінально-правової охорони та істотно полегшує або сприяє вчиненню злочину, а саме одержанню відповідних матеріальних чи нематеріальних благ. Тому, переваги не варто розглядати як один із складових предмета складу «Незаконного збагачення». Переваги – це лише певні можливості, додаткові гарантії, які як певні умови, можуть лише сприяти незаконному збагаченню, але аж ніяк не можуть бути його предметом.

Щодо пільг, як ще однієї складової предмета складу «Незаконного збагачення», то чинне законодавство не містить визначення цього поняття, хоч сам термін вживається і в літературі, і в правових актах доволі часто. Спроба обґрунтувати юридичну природу пільг, визначити їх була зроблена науковцями різних галузей, і майже всі вони виходять з того, що державними пільгами є повне або часткове звільнення громадян від виконання обов'язку чи надання їм додаткових прав [5, с. 436].

В Україні за багато років створилася складна й розгалужена система пільг для окремих категорій громадян. Це виплати, послуги, які надаються населенню згідно з чинним законодавством України. Зокрема, права на пільги в Україні визначені більш як 45 законодавчими та іншими нормативно-правовими актами. [6].

Зазвичай пільги виділяють за їх галузевою належністю. Провідну роль за таким поділом відіграють пільги у сфері соціального захисту населення, що надаються особам, які з огляду на життєві обставини потребують особливої уваги до себе. А також вид пільг, які пов'язані зі службовим статусом особи чи видом її трудової діяльності, так звані професійні пільги [5, с. 436]. Зокрема, за змістом пільги поділяються на пільги майнового та немайнового характеру. До майнових, вартість яких може бути виміряна, належать пільги, що надаються у вигляді додаткових виплат, повного або часткового звільнення окремих категорій громадян від окремих видів платежів. Немайнові пільги – це пільги, які не можливо оцінити у грошовому вимірі, і переважно це та категорія пільг, яка дає право пільговику отримувати певні послуги або товари позачергово.

Таким чином, з метою подолання неточностей у розумінні предмета складу злочину, передбаченого ст. 368² КК України, пропоную внести законодавчі зміни та певні роз'яснення у визначення пільг як однієї із його складових. Оскільки пільги немайнового характеру, із врахуванням їх правової суті та практичного значення, не відіграють ніякої ролі у механізмі заподіяння шкоди у сфері службових відносин.

Зокрема, незаконним слід визнавати таке одержання службовою особою пільг, які взагалі не передбачені для неї, тобто на які вона за законом не має права (відсутність у службової особи правової підстави на одержання певного виду пільги), або хоча й передбачене законом, але одержане нею з порушенням встановленого

законом порядку.

Також, при визначенні суб'єктів, які мають право на одержання пільг за законодавством України слід керуватися Положенням про Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги, затверджений постановою кабінету Міністрів України від 29 січня 2003 р. № 117 [7], чинним національним законодавством та нормативно-правовими актами вищих органів влади у сфері соціального забезпечення.

Ще одним із складових предмета складу «Незаконного збагачення» є послуги. У літературі послуги розуміють як процес, ряд дій. Ці дії можуть бути інструментом для виробництва цінності, вони можуть створювати цінність, але самі не є цінністю; це будь-який захід або вигода, яку одна сторона може запропонувати іншій, і яка в основному не відчутна, і веде до заволодіння чим-небудь [8]; це дія, вчинок, що дає користь, допомогу іншому, задовольняє чийсь потреби [9, с. 267]. Якщо якісь дії корисні лише для того, хто їх виробляє, то вони не можуть визнаватися послугою. В економічній енциклопедії послуга – це специфічний продукт праці, яка не набуває речової форми і споживча вартість якого на відміну від речового продукту праці полягає в корисному ефекті живої праці [10].

У Законі України «Про захист прав споживачів» послуги визначено як здійснювана на замовлення споживача і з метою задоволення його особистих потреб діяльність з надання чи передачі споживачеві певного визначеного договором матеріального чи нематеріального блага [11]. Тобто це дії, результат яких споживається у процесі їх надання. За ознакою матеріальності послуги бувають матеріального та нематеріального характеру. Послуги матеріального характеру – це будь-які дії майнового характеру, які потребують певних затрат праці для збільшення або поліпшення якості майна, а тому мають грошову оцінку. Отримання таких послуг, пов'язане з витратами майнового характеру (певного майна чи праці) [12]. У випадку незаконного збагачення, особа одержує такі блага без витрат свого майна і своєї праці за рахунок коштів іншої особи.

Аналізуючи предмета складу «Незаконного збагачення», виникає питання, чи доцільно визнавати одним із його складових послуги нематеріального характеру. Послуги нематеріального характеру – це певні нематеріальні блага, які надаються однією особою і споживаються іншою. Особливістю таких послуг є нематеріальний характер та не уречевлений вигляд результату. Це означає, що послуга існує тільки тоді, коли вона надається. Зокрема, при їх одержанні особа, яка їх надає, не здійснює жодних затрат (грошових чи інших майнових), а витрати праці на їх здійснення не враховуються. До таких послуг, наприклад, належать: послуги охорони здоров'я (швидка та невідкладна медична допомога), освітні послуги, консультації, банківські послуги.

Таким чином, на підставі вище зазначеного, пропоную одним із складових предмета складу «Незаконного збагачення» визнавати лише послуги матеріального характеру.

Узагальнюючи вище зазначене, вважаю доречним сформулювати деякі пропозиції щодо внесення змін у диспозицію ст. 368² КК України, в частині її предмета, замінивши поняття «неправомірна вигода» на «блага матеріального характеру». Таким чином, це чітко означатиме, що предмет даного складу злочину має конкретну

форму матеріального вираження, і включає у себе: 1) гроші або інше майно, цінні папери, цінності та інші речі; 2) право на майно (майнові права) – договори, які надають право на одержання майна, користуватися ним або вимагати виконання зобов'язань; 3) будь-які дії майнового характеру – передача майнових вигод, відмова від них, відмова від прав на майно, пільги майнового та послуги матеріального характеру.

Внесення відповідних змін дасть можливість правильно розуміти суть предмета досліджуваного складу злочину, уникнути проблем у правозастосуванні, а також, хоча б частково, привести чинне кримінальне законодавство у відповідність до норм міжнародного законодавства.

Література:

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31 жовтня 2003 р. Ратифікована Законом України від 18 жовтня 2006 р. // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України: [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.
2. Музика А.А., Лащук Є.В. Предмет злочину: теоретичні основи пізнання: монографія / А.А. Музика, Є.В. Лащук. – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2011. – 192 с.
3. Академічний тлумачний словник української мови. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://sum.in.ua/s/perevagha>.
4. Хавронюк М.І. Науково-практичний коментар до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції». – К.: Атіка, 2011. – 424 с.
5. Право соціального забезпечення: Підр. Для студ. вищ. навч. закл. / П.Д. Пилипенко, В.Я. Буряк, С.М. Синчук та ін. / За ред. П.Д. Пилипенка. – 2 –ге вид., переробл. і доп. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. – 504 с.
6. Про підвищення адресності надання пільг. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gutszn.kr-admin.gov.ua/2010-05-21-08-36-31/666-2012-06-08-08-11-47.html>.
7. Положення про Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 29 січня 2003 р. №117. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/117-2003-п>.
8. Багдік'ян С.В. «Освітні послуги: дослідження поняття, класифікація, базові характеристики». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.snu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/514/6/ОСВИТА.pdf>.
9. П.П. Андрушко, А.А. Стрижевська. Злочини у сфері службової діяльності: кримінально-правова характеристика. Навчальний посібник. – К.: «Юристконсульт», 2006. – 342 с.
10. Экономическая энциклопедия / [научн. ред. совет издательства «Экономика»; Ин-т экон. РАН; гл. ред. Л.И Абалкин]. — М.: ОАО Издательство «Экономика», 1999. 1055 с.
11. Закон України «Про захист прав споживачів» від 12 травня 1991р. Відомості Верховної Ради № 30, ст.379.
12. Методичні рекомендації з питань запобігання та протидії корупції. Затверджені наказом Головного управління державної служби України від 26 грудня 2007 р. N 337.

ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЭКОНОМИКИ РЕГИОНОВ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Ключевые слова / Keywords: государственное регулирование / government regulation, функции государства / the functions of the state, экономика / economy, правовое регулирование экономики / legal regulation of economy, региональное законодательство / regional legislation, экономика регионов / economy of regions.

Одно из основных направлений деятельности государства это регулирование экономики, характеризующая как система экономических мероприятий государства, посредством которых оно может воздействовать на социально-экономическое развитие общества в целом и отдельных ее субъектов.

Исходя из этого государственное регулирование экономики в современных условиях направлено на достижение целей: создание нормальных условий для функционирования рыночного механизма; обеспечение устойчивых темпов роста; регулирование структурных изменений в экономике, вызванных потребностями современной научно-технической революции; обеспечение социальной стабильности и социального прогресса; решение экологических проблем.

Важной функцией государства в экономике является создание правовой основы экономической деятельности. Государство разрабатывает законодательные и нормативные документы регулирующие механизм функционирования экономики в целом и отдельных ее субъектов. Посредством этой функции государство определяет совокупность правил поведения в экономике. Одновременно государство обязано контролировать выполнение установленных законодательных и нормативных документов.

Правовое обеспечение региональной экономической деятельности включает два основных элемента: экономические органы исполнительной власти в регионе; правовые акты и методы правового регулирования экономики.

Следует отметить, что в системе российского права нет отрасли, которая регулирует предпринимательскую деятельность. Функцию такого регулирования выполняют нормы самых различных отраслей права: конституционного, гражданского, административного, финансового и т.д. Направление правового регулирования экономики в регионе – разработка, утверждение и реализация прогнозов и программ социально-экономического развития. Порядок прогнозирования и составления программ и соответствующие полномочия государственных органов в этой сфере закреплены в региональных законах.

Так, например, Республика Башкортостан, являясь субъектом Российской Федерации, строит свои отношения с федеральными органами власти на договорной основе. Она является не только экономически, но и политически стабильным

регионом в составе Российской Федерации.

Правовое обеспечение экономической деятельности Республика Башкортостан реализуется с помощью решения следующих задач: подготовка программы становления нормативно-правовой базы в области внешнеэкономической деятельности; расширение полномочий республики в области внешнеэкономической деятельности; формирование нормативно-правовых основ внешнеэкономической деятельности, исходя из Конституции Республики Башкортостан, Договора Российской Федерации и Республики Башкортостан о разграничении предметов ведения и взаимном делегировании полномочий и соглашений, заключенных между Правительством Республики Башкортостан и Правительством Российской Федерации; заключение Республикой Башкортостан международных договоров и соглашений по торгово-экономическому, научно-техническому и культурному сотрудничеству с зарубежными странами (ст.15 Конституции РБ).

Сектор межрегионального сотрудничества Управления по инвестициям и внешнеэкономическим связям является структурным подразделением аппарата Министерства экономического развития Республики Башкортостан, созданным для обеспечения деятельности Министерства в области межрегиональных связей. В своей деятельности сектор руководствуется Конституцией Российской Федерации, федеральными законами и иными нормативными правовыми актами Российской Федерации, Конституцией Республики Башкортостан, законами и иными нормативными правовыми актами Республики Башкортостан, Положением о Министерстве, приказами Министерства, а также Положением о секторе.

Деятельность регионов в сфере экономики направлена на содействие формирования открытой, модернизированной и конкурентоспособной экономики, на повышения эффективности экономического развития. Так, например, Республике Башкортостан располагает производственным, интеллектуальным, природным потенциалом, необходимым для обеспечения эффективного функционирования экономической системы республики, динамичного развития всех отраслей ее народного хозяйства, повышения благосостояния граждан.

Итак, развитие экономики в регионе регулируется комплексом средств экономического и государственно-правового характера. Региональное законодательство в этой сфере развивается в соответствии с федеральными актами применительно к различным отраслям региональной экономики.

ОСОБЕННОСТИ ПРЕДМЕТА ФИНАНСОВОГО ПРАВА

Ключевые слова / Keywords: финансовое право / financial law, предмет финансового права / the subject of financial law, финансовая деятельность / financial activity, имущественные отношения / property relations.

Сегодня мы становимся свидетелями того, что финансовое право превращается в новую реальность. Одними из подтверждений выступают новые финансово-правовые механизмы, возникшие в последние годы, например, финансовый зачет, договор в финансовом праве, налоговая реструктуризация, согласительные процедуры в бюджетном праве и др.

Наиболее полное представление о предмете финансового права дает его классификация. Во-первых, в зависимости от функций финансовой деятельности; во-вторых, в зависимости от институциональной принадлежности; в-третьих по экономическому критерию, и в-четвертых по субъектному составу.

Предмет финансово-правового регулирования изменился за последние годы, тем самым, обусловил и некоторую модификацию метода финансового права. Основным методом финансового права был и остается метод властных предписаний. Это естественно, для того чтобы финансово обеспечить публичные интересы, которые являются в определенной мере удаленными от каждого конкретного субъекта, можно не иначе, как только в принудительном порядке, то есть используя императивный метод. Однако имущественный характер отношений, составляющих предмет финансового права, заставил законодателя в ряде случаев прибегать к методу координации в финансово-правовом регулировании. Этот метод используется в заключении государством финансово-правовых договоров с налогоплательщиком при представлении налогового и инвестиционного налогового кредита. Так же есть случаи, когда законодатель вынужден в ходе финансово-правового регулирования использовать метод координации для урегулирования имущественных отношений, которые являются по своей природе остро политически конфликтными. Речь идет о возможности создания согласительных комиссий, которые предусмотрены в Бюджетном кодексе Российской Федерации. Процедуры деятельности большинства из названных согласительных комиссий не достаточно разработаны. Но очевидно, что возможность создания в ходе федерального бюджетного процесса согласительных комиссий предполагает решение вопроса на основе соглашения, а не уже императивным путем [1, с. 15].

В составляющую предмета финансового права, включаются не только имущественные, но и собственные, то есть отношения по владению, пользованию и распоряжению имуществом.

На наш взгляд, особенностью предмета финансового права является то, что

оно регулирует отношения собственности двояко.

Во-первых, оно ограничивает право собственника на распоряжение своим имуществом через установление налогов. Это вытекает из понятия налога, который дан в статье 8 Налогового кодекса Российской Федерации, где отмечено, что налог – это платеж, взимаемый с организаций и физических лиц в форме отчуждения принадлежащих им на праве собственности, хозяйственного ведения или оперативного управления денежных средств в целях финансового обеспечения деятельности государства и муниципальных образований. Фактически нормы налогового права, устанавливая тот или иной налог, ограничивают возможность собственника, в частности, до конца распоряжаться своей собственностью по своему усмотрению, а требуют от него отчуждения части такой собственности в пользу государства или муниципальных образований.

Во-вторых, финансовое право регулирует порядок распоряжения государственной казной, как федеральным так и региональными бюджетами. Государство распоряжается своей казной на основе ежегодно принимаемого закона о бюджете в соответствии с нормами Бюджетного кодекса Российской Федерации. Например, в соответствии со ст. 232 БК РФ государство распоряжается доходами, фактически полученные сверх утвержденного федеральным законом о федеральном бюджете на текущий финансовый год и плановый период общего объема доходов, могут направляться Министерством финансов РФ без внесения изменений в федеральный закон о федеральном бюджете на текущий финансовый год и плановый период на замещение государственных заимствований, погашение государственного долга Российской Федерации в случае недостаточности предусмотренных на их исполнение бюджетных ассигнований.

Имущественный характер отношений является сегодня главным в характеристике отношений, составляющих предмет финансового права. Именно эти отношения определяют в современных условиях индивидуальность финансово-правового регулирования и превращают финансовое право в некую новую реальность.

Можно сказать, что в настоящее время наука финансового права переживает очень активное развитие. Это связано с изменением экономической ситуации в стране, развитием экономических отношений рыночного типа. Новое время поставило перед наукой финансового права новые задачи и цели.

Литература

1. Карасева М.В. Финансовое право России в XXI веке: Иные акценты // Правоведение. – 2002. – № 5 (244). – С. 12-16.

Воробьева Т.И.

студент 3 курса Стерлитамакского филиала
ФГБОУ ВПО «Башкирский государственный университет»
(Научный руководитель – к.ю.н. **Бойко Н.Н.**)

«ГОЛУБЫЕ ФИШКИ» КАК ИНСТРУМЕНТ ИНВЕСТИРОВАНИЯ НА ФОНДОВОМ РЫНКЕ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Ключевые слова / Keywords: голубые фишки / blue chips, фондовый рынок / stock market, инвестиции / investment, акции / shares, ценные бумаги / securities, инвестор / investor, дивиденды / dividends.

Голубыми фишками (от английского «blue chip») именуют акции или ценные бумаги наиболее крупных, высокодоходных и ликвидных компаний. Такие компании характеризуются стабильностью, устойчивостью к внешним негативным факторам.

В США термином «blue chips» именуют не только акции, но и компании в целом. Данный ярлык закрепляется за концернами, обладающими репутацией надежности, качества и способности вести бизнес прибыльно как во времена общего экономического роста, так и в кризисные периоды. Такие компании являются монополистами на рынке, что только усиливает их влияние. Это, как правило, мировые бренды, заработавшие хорошую репутацию, лидеры целых отраслей: Apple, Google, IBM, Microsoft, General Electric, Procter & Gamble, Toyota, Ford, Boeing, Exxon Mobil, American Express, Shell, Chevron, Hewlett-Packard, Coca-Cola, DuPont, Газпром.

Голубыми фишками фондового рынка России являются акции энергетических, газовых, нефтяных и телекоммуникационных компаний. В большинстве своем в эту инвестиционную категорию попадают компании-лидеры или даже фактические монополисты своих отраслей. Список российских голубых фишек формирует ММВБ. Так, голубыми фишками ММВБ являются такие компании, как Газпром, Лукойл, Норильский Никель, Сбербанк и др. Особый статус подобных компаний в экономике страны определяет высокую степень надежности акций голубых фишек.

Большая часть объема биржевых торгов приходится именно на голубые фишки. Для торговли акциями голубых фишек брокерами предоставляется кредитное плечо, что позволяет трейдеру увеличить объемы операций, даже не имея значительных капиталов.

Акции, именуемые голубыми фишками, обладают устойчивой тенденцией к росту и имеют целый ряд неоспоримых преимуществ. Первое их преимущество – высокая ликвидность. Это означает, что акции голубых фишек можно в любой момент торговой сессии легко продать или купить. Поэтому маржинальные и короткие позиции брокеры разрешают открывать только в голубых фишках.

Кроме того, в категорию акций голубых фишек обычно входят акции надежных компаний, которые выплачивают дивиденды своим акционерам стабильно и независимо от результатов деятельности компании.

Компании-эмитенты голубых фишек более «прозрачны» для инвесторов, поскольку стараются публиковать подробную отчетность, составленную с учетом

мировых стандартов и заверенную авторитетными аудиторами.

Как правило, крупные компании, чьи акции входят в число голубых фишек, дорожат своей репутацией и строго соблюдают права частных инвесторов. Повышению спроса со стороны инвесторов способствует выпуск части акций компании в свободное обращение. На российском фондовом рынке в среднем обращается меньше половины (порядка 30%) акций компаний.

По акциям-голубым фишкам принято судить о состоянии всего рынка в целом. В случае падения цен на акции голубых фишек ожидается соответственно и снижение курса акций менее ликвидных компаний.

Самым распространенным рыночным способом получения начальных инвестиций является первичное размещение акций предприятий на зарубежных и российских фондовых рынках. В результате продаж акций предприятия получили инвестиционные ресурсы, для финансирования первичного этапа модернизации и развития предприятий.

Сегменты российского фондового рынка в различной степени подвержены воздействию разных политических факторов. Рассматривая политические события, такие как парламентские и президентские выборы, смены правительств, ежегодные президентские послания, террористические акты, символы «преемственности» власти. События накладываются на специализированные фондовые индексы РТС и ММВБ – капитализационные (в зависимости от величины компании) и отраслевые (в зависимости от рода деятельности).

В феврале 2013 г. Российская Федерация на фондовом рынке характеризовался небольшой коррекцией цен большинства бумаг, обращающихся на нем. После роста в предыдущие два месяца, стоимость «голубых фишек» уменьшилась на 3%. Позитивную тенденцию продемонстрировали ключевые показатели рынка корпоративных облигаций: объем и индекс рынка, средневзвешенная доходность облигаций, активность инвесторов на первичном и вторичном сегментах рынка.

Таким образом, на сегодняшний день на российском фондовом рынке именно акции-голубые фишки являются самыми ликвидными, стабильными, прозрачными и безопасными для инвесторов акциями на российском рынке. Поэтому вложение в российские голубые фишки является одним из лучших способов долгосрочного инвестирования.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ МАТЕРІ, БАТЬКА І ДИТИНИ. ВІДНОСИНИ МІЖ НИМИ

Ключові слова / **keywords**: права та обов'язки / rights and duties, Сімейний кодекс / Domestic Relations Code, сім'я / family

У Сімейному кодексі України зазначено, що сім'я є первинним та основним осередком суспільства. Сім'ю складають особи, що мають спільні права і обов'язки, насамперед батьки і діти. Тож батьки мають однакові обов'язки і права до дитини, і це не залежить від того перебувають вони у шлюбі чи ні. Також і дитина має однакові права стосовно своїх батьків.

Батьки можуть виховувати свою дитину, сприяти її духовному і фізичному розвитку, обирати форми виховання, що не суперечать закону.

Але й можуть бути позбавлені прав. А саме, коли батьки:

1. Не отримали дитину з полового будинку з неповажної причини. Протягом шести місяців не проявляють до неї належного ставлення.
2. Ухиляються від своїх обов'язків щодо виховання.
3. Жорстко ставляться до дитини. Буває просто на вулиці можна побачити, як плаче дитина і вмовляє, щоб її не карали, бо дитина насправді усвідомлює провину.
4. Є хронічними алкоголіками або наркоманами. Проблема пияцтва батьків в родині чи не найстрашніша. Зафіксовані випадки, коли знаходили на вулиці змерзлу дитину, або просто викинуту у смітник. Це жах!
5. Вдаються до будь-якої експлуатації дитини, примушують жебракувати та бродяжничати.

6. Засуджені за вчинення умисного злочину щодо дитини.[2, с. 564].

Звичайно така поведінка батьків переслідується законом [ст. 52 КУ].

Та ж якщо батьки усвідомлюють провину, бажають повністю змінитись, вони мають право звернутись до суду з позовом поновлення своїх прав.

Суд притягує батьків до відповідальності сплачення аліментів, якщо вони проживають окремо. При цьому враховує деякі особливості. Проживання батьків окремо, може накласти негативний відбиток на психічному здоров'ї дитини, формуванні її світогляду та подальшої її поведінки у соціумі.

Відношення між батьками і дітьми включає у себе утримування батьками своїх неповнолітніх непрацездатних дітей, які потребують матеріальної допомоги. У свою чергу діти повинні піклуватись та доглядати за своїми батьками, що

контролюється законом.

До досягнення десяти років дитина проживає з одним з батьків. Після досягнення десяти років, вона може брати участь у вирішенні питання її проживання. Досягнувши чотирнадцяти років, дитина може самостійно обрати місце її проживання.

Я думаю, що на сьогодні існує проблема відношень між батьками і дітьми. Батьки повинні більше уваги приділяти дитині, особливо в підлітковому віці. В цей час вони потребують найбільшої підтримки і турботи. Егоїзм батьків, малодушість, нещирість, байдужість штовхають дитину вниз. Через це на сьогоднішній день фіксується великий відсоток дітей, що перебувають в наркотичній або алкогольній залежності. Найбільш страшним є те, що у зоні ризику перебувають діти від дванадцяти до чотирнадцяти років.

У багатьох сім'ях між батьками та дітьми існує велика темна прірва. Батьки повинні в першу чергу почати змінювати щось у собі, якщо вони хочуть щоб дитина любила їх. Хотілось б, щоб ця прірва зникла, щоб панували взаємоповага, взаєморозуміння та любов у кожній родині.

Список літератури:

1. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Копейчиков В.В., Колодій А.М. Правознавство / В.В. Копейчиков, А.М. Колодій – К.: Юрінком Інтер. – 2006. – 737 с.

